

Pöytyän kunta

TARKASTELU TILAJÄRJESTELYISTÄ / SELVITYS VARHAISKASVATUSMAKSUJEN POISTAMISEN EDELLYTYKSISTÄ

Viitteet: Valtuustoaloite, kunnanvaltuusto 22.4.2024 § 12
Valtuustoaloitteen käsittely, kunnanvaltuusto 11.11.2024 § 35
Valtuustoaloitteen käsittely, kunnanhallitus 28.10.2024 § 195
Valtuustoaloitteen käsittely, sivistyslautakunta 9.10.2024 § 76
Osana asian käsittelyä päätösten yhteyteen koottu aineisto

Sisällys

1 Johdanto	3
1.1 Muutokset arvoiduissa varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten lukumäärissä	3
1.2 Varhaiskasvatuksen käyttöön osoitettaviksi mahdollisten tilojen tarkastelu	3
2 Esiopetuksen / varhaiskasvatuksen käyttöön osoitettavat tilat ja piha-alueet	3
2.1 Tiloja ja piha-alueita koskevat suositukset	3
2.2 Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikkö	4
2.2.1 Tilat ja piha-alue	4
2.2.2 Kustannusarvio ja aikataulu	4
2.2.3 Mahdolliset täydentävät tilajärjestelyt	4
2.3 Metsälauhan varhaiskasvatusyksikkö (Riihikoski)	5
2.3.1 Tilat ja piha-alue	5
2.3.2 Kustannusarvio ja aikataulu	5
2.3.3 Mahdolliset täydentävät tilajärjestelyt	5
2.4 Yläneen varhaiskasvatusyksikkö	5
2.4.1 Tilat ja piha-alue	5
2.4.2 Kustannusarvio ja aikataulu	6
2.4.3 Mahdolliset täydentävät tilajärjestelyt	6
3 Kokoavat näkökohdat	6
Liitteet	7

Tarkastelun laatijat

Sivistysjohtaja Marianne Mäkelä
Varhaiskasvatuspäälikkö Mia Mansikka
Kyrön varhaiskasvatusyksikön johtaja Sanna Lehtonen
Metsälauhan varhaiskasvatusyksikön johtaja Tuija Rantasalo
Yläneen varhaiskasvatusyksikön ma. johtaja Miia Lehtonen
Elisenvaaran yhtenäiskoulun rehtori Vili Santala
Riihikosken yhtenäiskoulun rehtori Minna Savo
Yläneen yhtenäiskoulun rehtori Markus Takala
Aluearkkitehti Olli-Pekka Hannu
Tekninen johtaja Tarmo Rantanen
Kiinteistöpäällikkö Teemu Ala-Kleme

1 Johdanto

Osana varhaiskasvatuksen maksuttomuuden edellytysten selvittämistä on päätetty valmisteltavan aluearkkitehdin, sivistystoimen ja teknisen toimen viranhaltijoiden ja työntekijöiden yhteistyönä tarkastelu mahdollisista tilajärjestelyistä, tarvittavista muutostöistä varhaiskasvatuksen käyttöön harkittaviin tiloihin, tilajärjestelyjen ja muutostöiden edellyttämästä aikataulusta sekä aiheutuviksi arvioitavista kustannuksista. Selvityksessä tarkastellaan kyseisiä tekijöitä. Tilajärjestelyjä koskevan tarkastelun lisäksi viitataan valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä vuonna 2024 laaditussa selvityksessä ja käsittelyn yhteyteen kootussa aineistossa esitettyyn.

1.1 Muutokset arvoiduissa varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten lukumäärissä

Kunnassa syntyneiden lasten lukumäärä on vuonna 2024 ollut aiempiin vuosiin nähden poikkeuksellisen pieni, 46 lasta (Kyrö 29, Riihikoski 12, Yläne 5); vuoden 2025 aikana lapsia on 7.3.2025 mennessä samoin syntynyt vain 10 (Kyrö 3, Riihikoski 6, Yläne 1). Alhaisen syntyvyyden johdosta arvioidaan varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten lukumäärän vähenevän jonkin verran toimintakaudella 2025-2026, ja edelleen toimintakaudella 2026-2027.

Varhaiskasvatuspäällikön maaliskuun 2025 alussa tekemän tarkastelun perusteella arvioidaan varhaiskasvatuksen maksuttomuuden toteuttaminen Riihikosken ja Yläneen alueilla mahdolliseksi 1.8.2026 alkaen, ilman täydentävien tilojen järjestämistä varhaiskasvatuksen käyttöön. Kyrön alueella arvioidaan tarvetta täydentäville tiloille mahdollisesti olevan. Varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten lukumäärä vaihtelee vuoden eri aikoina, mikä osaltaan tuo haasteensa arviointiin.

1.2 Varhaiskasvatuksen käyttöön osoitettaviksi mahdollisten tilojen tarkastelu

Harkittaessa täydentäviä tiloja varhaiskasvatuksen käyttöön arvioidaan kasvatus- ja oppimispolun jatkumon sekä varhaiskasvatuksen / esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyön kautta saatavien hyötyjen myötä tarkoituksenmukaiseksi esiopetuksen ja täydentävän varhaiskasvatuksen järjestäminen koulujen tiloissa. Selvityksessä keskitytään edellä kuvattuun lasten lukumäärän kehitykseen perustuen Kyrössä sijaitsevan Elisenvaaran yhtenäiskoulun tilojen ja piha-alueiden tarkasteluun. Riihikosken ja Yläneen alueiden osalta tarkastellaan varhaiskasvatuksen tämänhetkisten tilojen tilannetta ja mahdollisuuksia palvelujen järjestämiseen tiloissa. Kaikkien alueiden osalta tehdään edelleen katsaus mahdollisiin täydentäviin tiloihin, mikäli varhaiskasvatuksen maksuttomuus ja palveluja käyttävien lasten lukumäärä näitä edellyttäisivät.

2 Esiopetuksen / varhaiskasvatuksen käyttöön osoitettavat tilat ja piha-alueet

2.1 Tiloja ja piha-alueita koskevat suositukset

Julkisia tiloja (varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulujen tilat) koskevat määräykset ja suositukset tulevat huomioitaviksi tilojen tarkastelussa ja suunnittelussa. Opetushallitus suosittelee, annettaessa esiopetus koulujen yhteydessä, piha-alueen aitaamista:

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/rakennus-ymparistossaan>. Viitattu 7.3.2025.

2.2 Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikkö

2.2.1 Tilat ja piha-alue

Esiopetuksen käyttöön voitaisiin toiminnan sijoittuessa Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikköön osoittaa tilat liitteenä olevaan pohjapiirustukseen merkityn ja suunnittelun edetessä tarkentuvan mukaisesti. Esiopetuksen oppilasmäärän ollessa lähilukuvuosina noin 30, ovat tilat molemmille esiopetusryhmille toistaiseksi ahtaat, joten tiloihin voitaisiin sijoittaa toinen Kyrön varhaiskasvatusyksikön esiopetusryhmistä. Mahdollista on, että varhaiskasvatuksen maksuttomuus voitaisiin toteuttaa myös Kyrön varhaiskasvatusyksikön käytössä olevia tiloja hyödyntäen, mikäli muutos ei merkittävästi lisäisi palvelujen käyttöä.

Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikön tilojen kalustus ja varustus tulisivat suunniteltaviksi esiopetusryhmä sekä ryhmälle annettava täydentävä varhaiskasvatus tiloihin sijoitettaessa esiopetuksen / varhaiskasvatuksen käyttöön tarkoituksenmukaisiksi.

Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikön piha-alue on osin aidattu. Esiopetus arvioidaan voitavan järjestää olemassa olevaa piha-aluetta käyttäen.

2.2.2 Kustannusarvio ja aikataulu

Tilojen ja piha-alueen osalta ei esiopetuksen järjestämisestä koulun tiloissa arvioida aiheutuvan merkittäviä kustannuksia.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta tulisivat huomioitaviksi tarvittavat henkilöstöresurssilisäykset (palveluja käyttävien lasten määrän mahdollinen kasvu varhaiskasvatuksen maksuttomuuden myötä, erillisissä yksiköissä toimiminen), joihin varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten kokonaismäärän mahdollinen väheneminen syntyvyyden laskun myötä saattaisi vaikuttaa tasoittavasti. Huomioitaviksi henkilöstövaikutusten ohella tulisivat muut toiminnasta johtuvat sekä palvelusetelipalvelujen omavastuuosuuden (asiakasmaksu) korvaamisesta johtuvat kustannukset. Muutoksesta johtuviksi arvioitavia keskeisiä taloudellisia tekijöitä on tarkasteltu osana valtuustoaloitteen käsittelyä vuonna 2024 laaditussa selvityksessä.

Kustannusarvio on suuntaa antava, ja tarkentuisi suunnittelun ja toteutuksen edetessä.

Järjestely arvioidaan toiminnan ja tilajärjestelyjen puolesta mahdolliseksi lukuvuoden 2026-2027 alusta alkaen, mahdollisiin muutoksiin palveluja käyttävien lasten lukumäärissä varautuen. Määrärahat tarkoitukseen tulisivat vastaavasti varattaviksi vuoden 2026 talousarvioon ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmaan. Tulomäärärahavähennykset tulisivat samoin huomioitaviksi.

2.2.3 Mahdolliset täydentävät tilajärjestelyt

Muiden täydentävien tilojen osoittaminen varhaiskasvatuksen käyttöön Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksiköstä arvioidaan oppilasennusteeseen perustuen mahdolliseksi lukuvuodesta 2030-2031 alkaen.

2.3 Metsälauhan varhaiskasvatusyksikkö (Riihikoski)

2.3.1 Tilat ja piha-alue

Varhaiskasvatus ja esiopetus arvioidaan varhaiskasvatuspäällikön maaliskuun alussa 2025 tekemän, lasten lukumäärän kehitystä koskevan tarkastelun perusteella mahdolliseksi järjestää Metsälauhan varhaiskasvatusyksikön käytössä olevia tiloja ja piha-alueita, Kurkitalon tilat mukaan lukien, hyödyntäen myös, mikäli varhaiskasvatus päätettäisiin toteuttaa kunnassa maksuttomana. Pidemmällä aikajänteellä arvioidaan erityisesti Kurkitalon tilojen edellyttävän laajempaa remontointia / korvaavien tilojen suunnittelua varhaiskasvatuksen käyttöön.

2.3.2 Kustannusarvio ja aikataulu

Kustannusarvio Kurkitalon tilojen pidemmän aikajänteen remontoinnista / korvaavien tilojen järjestämisestä varhaiskasvatuksen käyttöön voidaan antaa tarkemman tarkastelun ja suunnittelun jälkeen (tekninen toimi).

Varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta tulisivat huomioitaviksi tarvittavat henkilöstöresurssilisäykset (palveluja käyttävien lasten määrän mahdollinen kasvu varhaiskasvatuksen maksuttomuuden myötä), joihin varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten kokonaismäärän mahdollinen väheneminen syntyvyyden laskun myötä saattaisi vaikuttaa tasoittavasti. Huomioitaviksi henkilöstövaikutusten ohella tulisivat muut toiminnasta johtuvat sekä palvelusetelipalvelujen omavastuuosuuden (asiaksmaksu) korvaamisesta johtuvat kustannukset. Muutoksesta johtuviksi arvioitavia keskeisiä taloudellisia tekijöitä on tarkasteltu osana valtuustoaloitteen käsittelyä vuonna 2024 laaditussa selvityksessä.

Kustannusarvio on suuntaa antava, ja tarkentuisi suunnittelun ja toteutuksen edetessä.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuuden toteuttaminen arvioidaan toiminnan ja tilajärjestelyjen puolesta mahdolliseksi lukuvuoden 2026-2027 alusta alkaen, mahdollisiin muutoksiin palveluja käyttävien lasten lukumäärissä varautuen. Määrärahat tarkoitukseen tulisivat vastaavasti varattaviksi vuoden 2026 talousarvioon ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmaan. Tulomäärärahavähennykset tulisivat samoin huomioitaviksi.

2.3.3 Mahdolliset täydentävät tilajärjestelyt

Riihikosken alueella tilanne on Metsälauhan varhaiskasvatusyksikön käytössä olleen Maijalan yksikön tilojen osalta muuttunut tammikuussa 2025 tapahtuneen vesivahingon myötä; tiloja ei arvioida tarkoituksenmukaiseksi palauttaa varhaiskasvatuksen käyttöön. Esiopetuksen sijoittuminen Riihikosken yhtenäiskoulun tiloihin nähdään tarvittaessa mahdolliseksi myöhemmin, mikäli oppilasennusteen mukainen kehitys koulun oppilasmäärässä toteutuu. Opetushallituksen suositus huomioiden tulisi koulun piha-alue järjestely toteutettaessa harkittavaksi aidattavaksi, mitä ei merkittävien kustannusten johdosta arvioida tarkoituksenmukaiseksi.

2.4 Yläneen varhaiskasvatusyksikkö

2.4.1 Tilat ja piha-alue

Varhaiskasvatus ja esiopetus arvioidaan varhaiskasvatuspäällikön maaliskuun alussa 2025 tekemän, lasten lukumäärän kehitystä koskevan tarkastelun perusteella mahdolliseksi järjestää Yläneen

varhaiskasvatussyksikössä myös, mikäli varhaiskasvatus päätettäisiin toteuttaa kunnassa maksuttomana.

2.4.2 Kustannusarvio ja aikataulu

Varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta tulisivat huomioitaviksi tarvittavat henkilöstöresurssilisäykset (palveluja käyttävien lasten määrän mahdollinen kasvu varhaiskasvatuksen maksuttomuuden myötä), joihin varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten kokonaismäärän mahdollinen väheneminen syntyvyyden laskun myötä saattaisi vaikuttaa tasoittavasti. Huomioitaviksi henkilöstövaikutusten ohella tulisivat muut toiminnasta johtuvat sekä palvelusetelipalvelujen omavastuuosuuden (asiaksmaksu) korvaamisesta johtuvat kustannukset. Muutoksesta johtuviksi arvioitavia keskeisiä taloudellisia tekijöitä on tarkasteltu osana valtuustoaloitteen käsittelyä vuonna 2024 laaditussa selvityksessä.

Kustannusarvio on suuntaa antava, ja tarkentuisi suunnittelun ja toteutuksen edetessä.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuuden toteuttaminen arvioidaan toiminnan ja tilajärjestelyjen puolesta mahdolliseksi lukuvuoden 2026-2027 alusta alkaen, mahdollisiin muutoksiin palveluja käyttävien lasten lukumäärissä varautuen. Määrärahat tarkoitukseen tulisivat vastaavasti varattaviksi vuoden 2026 talousarvioon ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmaan. Tulomäärärahavähennykset tulisivat samoin huomioitaviksi.

2.4.3 Mahdolliset täydentävät tilajärjestelyt

Esiopetuksen käyttöön olisivat tarvittaessa osoitettavissa täydentävät tilat Yläneen yhtenäiskoululta liitteenä olevaan pohjapiirustukseen merkityn ja suunnittelun edetessä tarkentuvan mukaisesti. Tilojen kalustus ja varustus tulisivat suunniteltaviksi esiopetuksen käyttöön tarkoituksenmukaisiksi.

Esiopetuksen järjestämiseksi rakennettavan aidan sijoittamisessa Yläneen yhtenäiskoulun piha-alueelle tulisivat huomioitaviksi useat tekijät, kuten piha-alueen toimintojen sijoittuminen ja alueen yhtenäisyys, esiopetus- ja kouluyhteisön yhteistyö ja yhdenvertaisuus, esiopetus- ja koululaiskuljetukset, ruokakuljetukset, henkilöstön kulkeminen, kulkuyhteydet koulun takana sijaitseville asunnoille, maaston korkeuserot sekä piha-alueen huolto lumen auraus mukaan lukien. Hahmotelma aidan sijoittumisesta on kuvattu liitteenä olevassa Yläneen yhtenäiskoulun asemapiirroksessa.

Alustava kustannusarvio piha-alueen aitaamisesta on teknisen toimen arvion mukaan noin 400-500 € (alv 0 %) / metri, yhteensä noin 160 000-200 000 € (alv 0 %). Alustava kustannusarvio tilojen ja piha-alueen kalustamisesta ja varustamisesta on noin 10 000 € (alv 0 %). Kustannusarviot ovat suuntaa antavat, ja tarkentuisivat suunnittelun ja toteutuksen edetessä.

Järjestelyä ei merkittävien kustannusten myötä arvioida tarkoituksenmukaiseksi.

3 Kokoavat näkökohdat

Varhaiskasvatuksen maksuttomuuden toteuttaminen arvioidaan tehdyn tarkastelun perusteella toiminnan ja tilajärjestelyjen puolesta mahdolliseksi 1.8.2026 alkaen, mahdollisiin muutoksiin palveluja käyttävien lasten lukumäärissä varautuen. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta tulisi muutos toteutettavaksi samanaikaisesti koko kunnan alueella. Koska täydentäviä tiloja ei varhaiskasvatuksen käyttöön ole tarkoituksenmukaisin tavoin järjestettävissä, tulisi muutoksessa

edetä harkiten siten, että käytettävissä olevat tilat riittäisivät palvelujen pidemmän aikajänteen järjestämiseen myös varhaiskasvatuksen maksuttomuuden käyttöönoton jälkeen. Muutoksen keskeisiä arvoituja taloudellisia vaikutuksia on tarkasteltu osana valtuustoaloitteen käsittelyä vuonna 2024 laaditussa selvityksessä.

Kunnan taloudellisia edellytyksiä varhaiskasvatuksen maksuttomuuden toteuttamiseen ja valtuustoaloitteessa samoin esitetyn kotihoidon tuen kuntalisän maksamiseen siten, että edellytykset lakisääteisten ja muiden kunnan tehtävien laadukkaaseen hoitamiseen voidaan turvata pitkällä aikajänteellä, arvioidaan erillisessä tarkastelussa.

Liitteet

Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikkö, pohjapiirros

Elisenvaaran yhtenäiskoulun Kyrön yksikkö, asemapiirros

Yläneen yhtenäiskoulu, pohjapiirros

Yläneen yhtenäiskoulu, asemapiirros